

244 **A Szarvas-ház** 3

Huszonnyolc esztendővel

ezelőtt mondták ki a halálos ítéletet a budai híres Szarvas-ház felett, de huszonnyolc év óta ma is él, vidáman örül a nyári napfénynek.

A fővárosnak talán legkülö-

amely a régi gyógyszerház bejáratát tüntette el. Valamikor a gyógyszerház helyén a Szarvas-kávéház volt, amelyet budai Pilsaxnak neveztek... Ide járt a lobbanó kedvű budai fiatal-ság, de látta a régi kávéház a költő Virág Benedek tisztes alakját is és ilt akadtak az osztrák zsandárok Czuczor Gergelyre, akit „Riadó” című ver-seért kerestek...

kora után is sokáig — legna-gyobb drámai hősnője: zengő szavú és hódító természetű. Példát mutatott a színészi lelkiismeretességéből; hogy ott lehessen a Nemzeti Színház előadásán, lé-lekvesztőben is átkelt a zajló Dunán. Bokájáig ért a jeges víz, mindkét lába elfagyott, ez-zel kezdődött pályájutásának derékiörése. Elhagyottan és szegényen halt meg Marosvá-sárhelyen...

Déryné lengye és Kántorné tiszteletparancsoló alkjáj idézi a képzelet a Szarvas-teri házban, amelyben valamikor vendégfogadó és kocsmá is volt. A ház megállta a helyét, a vendégfogadó kocsmárosa ke-vésbé. Barabás Miklós, a festő jegyezte fel, hogy a vendéglős a pesti árvíz idején alaposan kihasználta a menekültek szo-rultságát, forró kávét és forralt bort árúsított — feleannyit adott, mint máskor, de dupla árat számított érte.

Huszonnyolc éve halátra-ítélten élt az öreg ház. Stílusa a rokokóból a neoklasszikusba átvezető copf-stílus. Egyszerű épület. Most még szánalmas ál-lapotban van. A Váralja-utca felé rugáskodó hátsó része ro-mokban hever, elburjándzott a gaz, vakolata mindenütt lehul-lott. Ahogy elnézi az ember: a multa gondol, de a jövőbe néz. Kormányzatunk a házat műem-léknek nyilvánította és stílusos helyreállítására már tervek is készültek.

A Szarvas-ház bejárata.

nősebb épülete a Szarvas-ház. Különös formában, háromszög-letben épült, az udvara is, ahol rózsaszín leanderek virítanak, szabályos háromszögletű... Az előterében vaskorlátal övezett széles terras van, a háromszög-letű ház ablakai az egykori Tabánra és a Dunára tekintenek. Furcsa ez a ház azért is, mert emeletes mindhárom olda-láról, de a végfelé, a Váralja-utca felé haladó végén, ahol felfelé kell kapaszkodni, föld-szintessé alacsonyodik.

A ház — s a tér is, mielőtt Szebeny Antal nevééről elke-resztelték volna — a bejárat fe-llett elhelyezett domborműről, a fővárosi házak egyik legszebb domborművéről kapta nevét. Iramló szarvast ábrázol a dom-bormű, amelynek alkotóját a legszorgalmasabb művészetiör-léneti kutatás sem tudta kide-ríteni. A szarvas vad vágtságban menekül a cserjék és fák kö-zött, de két kopó már beérte és az egyik a lábába, a másik a vékonyába készül harapni. „A dombormű szobrászáról — ál-lapította meg az egykori kri-tikus — csak annyit tudunk, hogy jó művész volt, aki nem-csak az élő állatokon tanulmá-nyozta idomaik szerkezetét, ha-nem komponálni is szépen tu-dott.”

A Szarvas-ház terrasza most üres, a vaskorlát kökkadlan lóg le, mögötte friss téglafalazás,

A Szarvas-ház más híres-ségek nevével is összeforrott. Két híres színész nő lakott a fa-lai között: Déryné, a mult ma-gyar színészetének leghíresebb egyénisége és Kántorné Engel-hardt Anna, korának — s talán

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: *A Szarvas-ház*

Cím: *Szarvas-ház*

Törvényszék: *1952. 7. 31.*

Osztályozás

Tárgy: *728. 3*

Hely: *Szarvas-ház*

Helyszám: *1952*

Köt. v. füz. (Oldal)